

## 25 de març: Dia Internacional de Record de les Víctimes de l'Esclavitud i el Tràfic Transatlàntic d'Esclaus



*Font: Bojan Breclj*

Des d'ANUE, volem commemorar avui, 25 de març, el Dia Internacional de Record de les Víctimes de l'Esclavitud i el Tràfic Transatlàntic d'Esclaus. Ho fem alçant la veu en contra d'una problemàtica que atempta contra la llibertat, la igualtat i la dignitat de les persones, la qual es troba lluny de ser erradicada i el deplorable llegat de la qual continua lacrant la convivència i el desenvolupament en moltes societats del món. El tràfic transatlàntic d'esclaus continua constituint, avui dia, la migració forçada més gran de la història. L'ONU xifra el nombre de víctimes entre els segles XVI i XIX en aproximadament 15 milions d'homes, dones i nens.

### **El llegat de l'esclavitud i el tràfic transatlàntic**

L'esclavitud i el tràfic transatlàntic de persones són problemàtiques que van atemptar de manera directa contra els drets més bàsics i fonamentals de les persones que la van sofrir. No

obstant això, l'abast i l'impacte d'aquest fenomen no va acabar en l'esfera personal de les seves víctimes, sinó que ha deixat una enorme empremta en aquelles societats on va tenir un major impacte, com són les societats africanes. Aquest llegat, juntament amb el de l'època colonial i post-colonial, és el principal responsable de la posició de desigualtat actual, en termes de desenvolupament, d'Àfrica respecte a la resta de continents i de la seva inclusió en el mal denominat tercer món malgrat ser un territori ric en recursos naturals i terres cultivables.

D'altra banda, el llegat de l'esclavitud i el tràfic transatlàntic d'esclaus és observable avui dia a través del racisme. Existeixen un gran nombre de societats actuals, en les quals l'esclavitud ha configurat històricament, i en certa manera, part de les relacions socials i de poder. En molts d'aquests casos, sobretot en aquells on les comunitats descendents dels antics esclaus constitueixen una part relativament gran de la població actual, aquest

racisme pot convertir-se en sistèmic i contaminar el progrés social d'una determinada societat. Els Estats Units seria un dels exemples més evidents d'acord amb els recents esdeveniments que han situat la qüestió del racisme en la primera plana de l'agenda política, de la mà del moviment Black Lives Matter (BLM). Irònicament, un país construït a través de la immigració on la població nativa constitueix aproximadament el 2% del total<sup>1</sup>, mostra com el fenomen de l'esclavitud i el tràfic de persones soferta pels esclaus negres durant segles ha acabat per instaurar un racisme estructural que s'ha expandit a tots els nivells que componen la societat.

### **Combatre l'esclavitud i el tràfic de persones en l'actualitat**

L'esclavitud i el tràfic de persones ha estat present al llarg de la història de la humanitat i constitueix una problemàtica global i latent que, més enllà d'haver experimentat episodis de gran envergadura, no entén de sistemes polítics ni de societats més o menys avançades en matèria social i de drets humans. L'esclavitud i el tràfic de persones han trobat sempre la manera d'adaptar-se als canvis polítics i socials i burlar els avenços jurídics en aquesta matèria. Així mateix, nombroses formes d'esclavitud continuen sent del tot legals en molts països al voltant del món.

Així doncs, malgrat ser concebut per molts com un fenomen anacrònic i impropï del present, l'esclavitud i el tràfic de persones són problemàtiques que podem trobar fins i tot en les democràcies més avançades. Les formes més esteses d'esclavitud en l'actualitat en aquests països són la prostitució forçosa, el tràfic de cossos o òrgans o l'explotació laboral. Sense anar més lluny, segons Amnistia Internacional, a Espanya entren cada any entre 40.000 i 50.000 persones relacionades amb el tràfic d'éssers humans.

Serveixin més xifres per a fer-nos ressò de la magnitud del problema actual, segons l'Organització Internacional del Treball (OIT),

gairebé tres milions de persones són víctimes del tràfic i el tràfic de persones a tot el món, la meitat de les quals són menors d'edat i dos terços d'elles són dones. Si ens centrem en la problemàtica referent a l'explotació sexual les xifres, mostren que un 79% de les víctimes de tràfic són explotades amb tal fi. D'altra banda, si parlem d'explotació laboral, l'OIT estima que la xifra augmenta fins als 40,3 milions de persones.

L'esclavitud i el tràfic de persones són delictes que s'aprofiten dels defectes i vicis existents en cada societat. En aquest sentit, aquestes conductes delictives s'estenen lliurement en societats amb grans desigualtats econòmiques, alts nivells de pobresa, inestabilitat política, guerres, etc. Un altre dels fenòmens que potencia l'expansió d'aquestes pràctiques és la desigualtat i discriminació per motius de gènere, la qual cosa s'explica per la proporció més gran de dones respecte d'homes entre les víctimes. Per tant, si es pretén erradicar aquestes pràctiques, resulta absolutament indefugible tractar el problema de fons combatent les circumstàncies esmentades, les quals contribueixen a crear un context òptim per a la proliferació d'aquestes conductes.

### **Reflexions finals**

L'esclavitud i el tràfic transatlàntic de persones constitueix un dels episodis més foscos de la història moderna. No sols pels milions de víctimes que van patir en les seves pròpies carns les conseqüències d'un fenomen tan lamentable, sinó perquè, avui dia, el seu llegat continua lacrant moltes societats al voltant del món. Al mateix temps, un succés tan greu no ha d'impedir-nos observar com l'esclavitud i el tràfic de persones sempre han aconseguit adaptar-se als nous contextos que han portat les conquestes de drets i els avenços socials. És per això que potser resulta un repte més gran quant a identificació i denúncia assenyalar les noves formes d'esclavitud i tràfic de persones, les quals, encara que més subtils, són igual de lesives per als drets més bàsics de les persones que les sofreixen. Més enllà de la persecució i prohibició d'aquestes pràctiques, resulta imperatiu combatre els contextos i les

---

<sup>1</sup> *International Work Group for Indigenous Affairs (IWGIA)*

circumstàncies que constitueixen el brou de cultiu perfecte per a aquestes problemàtiques.

Finalment, igual d'important suposa el repte de combatre el llegat de l'esclavitud i el tràfic transatlàntic de persones. És responsabilitat de la comunitat internacional garantir l'accés dels països africans a les eines i els programes necessaris perquè aquests duguin a terme, de manera autònoma, el necessari desenvolupament tant en matèria econòmica com pel que fa a processos de democratització. Aquesta és l'única manera de deixar enrere el llegat de l'esclavitud i el colonialisme. Per part seva, el racisme no ha de tenir cabuda en cap societat. En un context

mundial i social globalitzat, en el qual les societats són cada vegada més heterogènies en termes culturals o ètnics, resulta imprescindible erradicar conductes que promoguin la intolerància o la discriminació.

"Em va robar la meva història, va destruir la meva cultura, em va tallar la llengua, perquè no pogués comunicar-me. Ara us interposeu i separeu, oculteu tota la meua manera de viure, perquè m'odiï a mi mateix".

Jimmy Cliff en la seva cançó "The Price of Peace"  
(1973)

**Daniel Thormann Miquel**

Estudiant de Dret i Ciències Polítiques i de l'Administració a la Universitat de Barcelona i en pràctiques a l'ANUE.

*Fonts:*

Hierro, P. (2016, 19 gener). *La trata de seres humanos, la esclavitud de nuestro tiempo*. Amnistía Internacional: <https://grupos.es.amnesty.org/ga/castilla-leon/grupos/salamanca/paginas/noticia/articulo/la-trata-de-seres-humanos-la-esclavitud-de-nuestro-tiempo/>

Peña, A. G. (2019, 28 juliol). *La trata de personas: un crimen de altas magnitudes*. Amnistía.org: <https://www.amnistia.org/ve/blog/2019/07/11161/dia-mundial-contra-la-trata-de-personas>

Nettleford, R. (s/f). *La trata transatlántica de esclavos y la esclavitud: la herencia psicológica*. UN.org: <https://www.un.org/es/chronicle/article/la-trata-trasatlantica-de-esclavos-y-la-esclavitud-la-herencia-psicologica>

**Publicat per:**



**Asociación para las Naciones Unidas en España**  
United Nations Association of Spain

Vía Laietana, 51, entlo.3ª. 08003 Barcelona  
Tels.: 93 301 39 90 – (31 98) Fax: 93 317 57 68  
e-mail: [info@anue.org](mailto:info@anue.org)

**Amb el suport de:**



**Generalitat de Catalunya**

\* La Revista de l'ANUE no fa necessàriament com a seves les opinions expressades pels seus col·laboradors.